

Handläggare
Sofia Kántor
Telefon: 08-508 33 168

Yttrande avseende Montessoriförskolan Cirkus./. Stockholms stad, Utbildningsnämnden Angående tillämpning av skollagen (Mål 17954– 15)

Härmed får nämnden yttra sig över mål 17954–15, Stockholms stad ./.. Montessoriförskolan Cirkus. i enlighet med förvaltningsrättens föreläggande daterat 2015-08-25.

Överklagande part (huvudmannen) anför att förskolan för närvarande rekryterar en förskollärare, men att efterfrågan på förskollärare innebär en svårighet för små huvudmän att anställa till marknadsmässiga löner. Huvudmannen önskar en precisering av vitesbeslutet till att gälla *en* förskollärare som leder undervisning på två avdelningar.

Avseende huvudmannens överklagande i de delar som avser förelägganden utan vite, är dessa förelägganden inte överklagbara, varför nämnden i sitt yttrande inte bemöter dessa.

Precisering av vitesbeslutet

Vid tiden för tillsynen saknade förskolan förskollärare. Förskolan har två gånger tilldelats förelägganden avseende att förskolan saknat förskollärare (dnr 12-453/8404). Förskolan har med undantag av två korta perioder saknat förskollärare sedan 2009.

Enligt 2 kap 13 § skollagen ska det för undervisning finnas legitimerade förskollärare. De målstyrda processerna i verksamheten ska ledas av en förskollärare och förskolläraren ska ansvara för det pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande. Varje barn ska nås av regelbunden undervisning ledd av förskollärare. I läroplan för förskolan finns dessutom uttalade riktlinjer och ansvarsområden riktade till förskolläraren specifikt. Exempelvis ska förskolläraren ansvara för att verksamheten i sin helhet, det vill säga dess förutsättningar, organisation, struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas.

I dom från förvaltningsrätten i Stockholm meddelad den 2 mars 2015 mål nr 2988-14 Stockholms stad./. AB Parts och Paomees prövas nämndens vitesföreläggandes tydlighet. Förvaltningsrätten gör en grundlig genomgång av vitesföreläggandena, vad som stadgas i lag och andra författningar samt vad som framkommer genom förarbeten men också kopplingen mellan föreläggandena och nämndens motivering till dessa. Förvaltningsrätten kommer fram till att vitesföreläggandena är tillräckligt tydliga. Vitesföreläggandena i det målet har samma utformning som i aktuellt överklagat ärende. Skulle förvaltningsrätten finna att vitesföreläggandet i aktuellt ärende inte är tillräckligt tydligt saknas därmed transparens eller förutsägbarhet i praxis.

Skollagen reglerar vad som gäller för skolväsendet och för vissa särskilda utbildningsformer. Skollagen är en rättighets- och en säkerhetslagstiftning som anger mål och inriktning för den utbildning barn och elever har rätt till. Skollagen är samtidigt en ramlagstiftning, i vilken bestämmelserna enbart i undantagsfall är regel- och detaljstyrda. Bestämmelserna anges inte i nyckeltal eller dylikt. Exempelvis kan inte kvalitet i utbildningen säkras enbart utifrån en viss andel förskollärare i verksamheten.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 543-549) framgår att tillsynens främsta uppgift är att verka i förebyggande syfte. Vidare framgår att tillsynsmyndigheten måste kunna lämna upplysningar om vilka regler som gäller i ett visst fall och bistå med råd om hur och var man kan finna vägledning för sina överväganden i ett konkret fall. Det är dock inte lämpligt att tillsynsmyndigheten uppträder som konsult och uttalar sin åsikt om hur huvudmannen ska handlägga ett konkret ärende. I förarbetena betonas även att det inte får förekomma att en tillsynsmyndighet meddelar ett föreläggande som anger hur adressaten ska besluta i ett enskilt fall. En huvudman har enligt skollagen rätt att avhjälpa en brist på valfritt sätt (jfr prop.2009/10:165 s.898).

Huvudmannen anför i sitt överklagande att nämnden ska precisera vitesföreläggandet till att gälla en förskollärare.

Vitesbeslutet är enligt nämnden så utformat att huvudmannen själv ska besluta om hur en förskollärreresurs kan organiseras i verksamheten. Mot bakgrund av ovanstående anser nämnden att den detaljstyrning som huvudmannen efterfrågar inte är förenlig med

skollagen, då ett sådant förfarande skulle innebära att nämnden styr huvudmannens verksamhet på detaljnivå.

Huvudmannens beskrivning av kommande åtgärder

Vid tiden för vitesbeslutet saknade förskolan helt förskollärare, och har med undantag för två korta perioder gjort så sedan 2009.

Huvudmannen anger i sitt överklagande hur huvudmannen avser organisera en eventuell förskollärraresurs. Huvudmannen har, enligt nämndens mening, inte vidtagit några åtgärder som innebär att vitesföreläggandet är uppfyllt. Huvudmannen hade inte heller vid tiden för vitesföreläggandet vidtagit några sådana åtgärder. Att huvudmannen avser vidta åtgärder kan inte, med hänvisning till bristens utformning och långvarighet, enligt nämnden ses som tillräckligt för att se bristen som avhjälpt.